

استفاده از شاخص‌های عدالت و بهره‌وری جهت اولویت‌بندی پروژه‌های نیمه تمام عمرانی در سند الگوی

اسلامی ایرانی پیشرفت

محمد سلیمانی^۱، علی برزویی^۲

چکیده

دست یافتن به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مستلزم تحقق مقدمات و ملزوماتی است، که در کانون این مقدمات، تولید ادبیات متقن علمی و نظریه‌پردازی عالمانه قرار دارد. نظریه‌پردازی ایده‌آل برای تحقق این مهم نیز جز در بستر بازخوانی ادبیات موجود و بهره‌گیری از متون دینی در تمام حوزه‌ها برای شناسایی شاخص‌ها و به‌بوته آزمایش نهادن آنها میسر نخواهد شد. در نسبت‌شناسی و رابطه میان عدالت و الگو نیز با توجه به تحلیل ماهیت این دو، این نتیجه حاصل شد که نیل به عدالت در واقع خود ترجمانی دیگر از پیشرفت است و عدالت با نگاهی کیفی به پیشرفت سازگاری دارد و رویکرد به پیشرفت بدون لحاظ عدالت میسر نمی‌شود و به دست نمی‌آید. بنابراین عدالت در کانون الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، جانمایی شد. اولویت‌بندی و انتخاب پروژه‌های عمرانی یکی از تصمیمات مهم مدیران در سازمان‌های پروژه‌محور محسوب می‌شود تا با انتخاب تعدادی پروژه و تخصیص منابع بین آنها از میان پروژه‌های مشخص شده اهداف سازمان تأمین شود. یکی از اصلی‌ترین معضلات در فرآیند توسعه کشور مسئله پروژه‌های نیمه تمام عمرانی می‌باشد. تصور نادرستی که در بین سیاستمداران رایج است که علت نیمه تمام ماندن پروژه‌های عمرانی صرفاً کمبود منابع مالی می‌باشد، در حالی که در سال‌هایی که منابع نیز بیش از توان دولت تخصیص یافته شاهد افزایش میزان پروژه‌های نیمه تمام بوده‌ایم. یکی از مسائل مهمی که باعث به وجود آمدن چنین معضلی شده است نوع نگاهی است که در سطح کلان به امر عدالت داشته‌اند. بنا به تجربه مشاهده می‌کنیم که نوع نگاه خاص برخی مسئولان نسبت به رعایت عدالت بین استان‌های کشور در ساخت پروژه‌های عمرانی موجب هدر رفت بخش عظیمی از سرمایه‌های کشور به واسطه شروع هزاران پروژه در استان‌های مختلف کشور و به اتمام نرساندن بخش قابل توجهی از آنان می‌باشد. سند الگو به عنوان راهبرد کشور در امر عدالت و پیشرفت باید برنامه‌ای مشخص برای تخصیص سرمایه‌گذاری‌ها در جهت پیشبرد اهداف کشور داشته باشد. در این مقاله با بیان معیارهای کلیدی الگو تخصیص سرمایه در جهت پیشبرد عدالت و پیشرفت به بیان راه‌حل‌های این معضل خواهیم پرداخت و بیان خواهیم کرد که باید با استفاده از شاخص‌های عدالت و بهره‌وری در سطح کشور پروژه‌ها را اولویت‌بندی کرد.

واژگان کلیدی: الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، توسعه، پروژه‌های نیمه تمام عمرانی، عدالت، تخصیص سرمایه.

۱- مقدمه:

الگوی پایه، چارچوب الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و معرف سیر کلی تحولات مطلوب ایران در عرصه فکر، علم، معنویت و زندگی به‌سوی تمدن نوین اسلامی ایرانی در نیم قرن آینده است. این الگو با مشارکت گسترده متفکران و صاحب‌نظران ایرانی و بر اساس جهان‌بینی و اصول اسلامی و ارزش‌های انقلاب اسلامی و با توجه به مقتضیات اجتماعی و اقلیمی و میراث فرهنگی ایران، بر طبق

^۱ . استادیار، معاون پژوهشی دانشکده اقتصاد دانشگاه امام صادق (ع).

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده اقتصاد دانشگاه امام صادق (ع)، نویسنده مسئول

alibr_1998@yahoo.com